

Клим Оксана Степанівна

студентка 1-го курсу магістратури факультету прокуратури
та слідства (кримінальної юстиції)

Національного університету «Одеська юридична академія»

ПРОБЛЕМИ КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРОВЕДЕННЯ РЕФЕРЕНДУМІВ В УКРАЇНІ

До цього часу склалася проблема нормативно-правового регулювання проведення референдумів. До 6 листопада 2012 року діяв Закон України «Про всеукраїнський та місцеві референдуми» від 3 липня 1991 р, та він втратив чинність у зв'язку з прийняттям Закону України «Про всеукраїнський референдум» від 6 листопада 2012 року, бо мав ряд недоліків, не регулював порядок організації місцевих референдумів і, згідно з Рішенням Конституційного Суду від 26 квітня 2018 [1], був визнаний неконституційним. До цього Рішення виникає ряд питань, адже Суд в мотивувальній частині Рішення чомусь вказує на обов'язковість виконання позицій Венеціанської Комісії, позиції якої лише мають рекомендаційний характер. І аналізуючи положення ч. 2 ст. 72 та ст. 5 Конституції України, Суд в Рішенні №6-рп/2008 зазначає, що народ як носій суверенітету і єдине джерело влади в Україні може реалізовувати на всеукраїнському референдумі за народною ініціативою своє виключне право визначати та змінювати конституційний лад в Україні шляхом прийняття Конституції України у порядку, який має бути визначений Конституцією і законами України [2]. Але визнавши Закон неконституційним, Суд не вирішив питання щодо нормативного регулювання, не поновив раніше діючого Закону України «Про всеукраїнський та місцеві референдуми». Таким чином створив законодавчу прогалину. Хоча практика показує, що такі випадки були. Так, в Рішенні № 20-рп/2010 від 30 вересня 2010 року Суд визнав закон №2222 неконституційним і зазначив, що поновлюється попередня редакція Конституції України. Аналогічно Рішенням №17-рп/2009 було відновлено попередню редакцію Закону України «Про Конституційний Суд України» [3]. Таким чином Суд

діє вибірково, хоча слід ці питання прописувати в резолютивній частині.

Але тут є одна важлива особливість, бо, як зазначає Різник С.В., чинність закону лише поновлюється у випадку визнання неконституційним закон про внесення змін з процесуальних питань [4, с. 55]. Таким чином, виходячи з вищесказаного та з того, що Рішення Суду є обов'язковими, можна стверджувати, що Закон «Про всеукраїнський та місцеві референдуми» втратив чинність. Хоча Суд міг цю прогалину вирішити шляхом встановлення строків для прийняття Верховною Радою нового закону. В діяльності Суду були подібні випадки. Так, у Рішенні № 3-р/2018 Суд в резолютивній частині вказує, що ч. 6 ст. 216 Кримінального процесуального кодексу України, визнана неконституційною, втрачає чинність через три місяці з дня ухвалення Рішення та Суд зобов'язує Верховну Раду привести нормативне регулювання неконституційної норми у відповідність із Конституцією України та цим Рішенням [5].

Зарубіжні конституційні суди задля уникнення прогалин вже давно застосовують ряд способів: можуть відтермінувати офіційне опублікування рішення чи поновити раніше діючий закон (Австрія, Литва, Латвія), встановлюють строк, протягом якого законодавчий орган повинен прийняти новий закон.

Підсумовуюючи вищесказане, слід прийняти спеціальний закон, який буде регулювати питання порядку, організації проведення всеукраїнських та місцевих референдумів. Це необхідно в рамках децентралізації, територіальна громада повинна мати змогу впливати на незаконні забудови торгових центрів, ресторанів, житлових будинків та вирішувати місцеві проблеми.

Список використаних джерел

1. Рішення Конституційного Суду України від 16 квітня 2008 р. № 6-рп/2008 у справі за конституційним поданням Президента України про офіційне тлумачення положень частин другої, третьої статті 5, статті 69, частини другої статті 72, статті 74, частини другої статті 94, частини першої статті 156 Конституції України (справа про прийняття Конституції та законів України на референдумі) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ccu.gov.ua>.
2. Рішення Конституційного Суду України від 26 квітня 2018 р. № 4-р/2018 у справі за конституційним поданням 57 народних

- депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про всеукраїнський референдум» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ccu.gov.ua>.
3. Рішення Конституційного Суду України від 7 липня 2009 р. № 17-рп/2009 у справі про конституційно встановлену процедуру набрання чинності законом [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ccu.gov.ua>.
 4. Різник С.В. Теоретичні проблеми відновлення чинності нормативно-правових актів в результаті рішень Конституційного Суду України / С.В. Різник // Науковий вісник Ужгородського національного університету. Сер.: Право. – 2014. – Вип. 25. – С. 51-55.
 5. Рішення Конституційного Суду України від 24 квітня 2018 р. № 3-р/2018 у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) частини шостої статті 216 Кримінального процесуального кодексу України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ccu.gov.ua>.
- Науковий керівник: к.ю.н., доцент Олькіна О. В.*

Негара Олена Віталіївна

студентка 3-го курсу судово-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПОДІЛ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ЯК ФУНДАМЕНТАЛЬНИЙ ПРИНЦИП ДЕМОКРАТИЧНОЇ ДЕРЖАВИ

Питання влади як такої та її використання і застосування протягом довгого періоду цікавить теоретиків та практиків. Першочергово Дж. Локк запропонував утворення такої моделі організації державної влади, що передбачала докорінне переосмислення форми держави. Сама ідея монархічної форми здавалася йому хибною, адже основним джерелом влади він вважав не державу, а народ. Дж. Локк писав, що «публічна влада за своєю природою є двоїстою», а тому виділяв лише законодавчу і виконавчу гілки. У той час Монтеск'є сприймав принцип поділу влади як невід'ємну властивість та визначальну ознаку республіканської форми держави і тому шукав